

Hercegovini govore najlepše hrvaško narečje. — Naj omenimo še drobne knjižice, v kateri je *Josip Zaruba* v Oseku, zbral »Pjesme pukovnije Šokčević o Bosni« iz dōbe okupacije leta 1878. — Za mladino hrvaško je *Stjepan Vidmar* iz nemščine prestavil pripovedki »Maron sa Libanona« in »Tahko Indijanac«; zagrebški bogoslovci so pohrvalili francosko pripovedko »Savijaj drvo dok je mlado« od Zenaïde Fleuriotove; a *Marija Fabkovička* je v isti namen iz češčine prevedla »Pozdrave iz dubrave i polja«, zbirko nežnih in poučnih povestij Vilme Sokolove. — Učitelj *Vjekoslav Košćević* je napisal lepo razpravo »O reformi uzgoja«; učitelj *Janko Tomić* je izdal tretjo knjigo svojega »Sijela za zabavu i pouku«, kateri je hrvaška Matica dosodila Draškovičovo nagrado, a kanonik *Stjepan Kos* je pohrvalil F. Traunerja spis: »Najpogibeljnjiji neprijatelj mladosti. Opomena za roditelje, učitelje i uzgojitelje«. — Hrvaskim mornarjem, ki se vozijo na Angleško, došli so dobro »Englesko-hrvatski razgovori«, ki jih je »za svagdanju porabu« sestavil prof. *Lochner* v Senji. — Času primerna je dra. *J. Vrbaniča* knjižica »Što je novac? Kruna ne forinta«; a koristne zlasti za preprosto ljudstvo sta knjigi »Poljedeljstvo najdičniji znanat« *Petra Tartaglije*, ki jo je nagradila Matica Hrvaska, in »Zdravstveno-čudoredne i zabavno-poučne crte« *Fra Blaža Ikiča*. — V Spletu se marljivo tiska hrvaški prevod »Dalmacije« iz vélikega dela cesarjeviča Rudolfa. Dobro je, da prestavljalec popravlja, kar je nemški pisatelj napačnega napisal o hrvaški zgodovini. — Za poznavanje hrvaške minulosti sta zanimljivi razpravi »Katakombe u Jajcu« i »Starobosanski mramorovi«, kateri je v posebnih knjižicah izdal dr. *Truhelka* v Sarajevu. — Takisto še imenitnejši so vseučiliškega profesorja dra. *pl. Bresstyenskoga* »Pravno-povjestni podatci o Turopolju«, ki nam pojasnjujejo javno-pravni položaj te plemenite občine v hrvaškem Posavju. — Prijatelje literarne historije opozarjamo na zanimljivi in kritiški spis »Prijevodna beletristika u Srba od god. 1777—1847«, ki jo je pisatelj *Nikola Andrić* izdal v posebni knjižici. — Od mnogih šolskih knjig navajamo samo »Homerov rječnik za gimnazije« iz peresa neutrudnega našega rojaka profesorja *Fr. Marna*. — Prav takó utegue večje kroge zanimati »Empirična psihologija za šolsku i privatnu porabu«, katero je spisal dr. *Josip Posedel*, profesor v Dubrovniku. — Končno navedimo še higijeniško knjižico »Voda u zdravlju«, spisal *Šišman Šojtori*, da čitatelji vidijo, kako je na vsakem polji dovōlj književnih publikacij hrvaških.

**Znameniti grobovi.** Na Dunaji je umrl dné 7. prosinca podpredsednik cesarske akademije, dvorni svetovalec prof. dr. *Jožef Stefan* v 58. letu dōbe svoje. Pokojnik se je porodil dné 24. sušca 1835. leta v Šent Petru pri Celovci, prišel leta 1858. kot profesor na tedanjo véliko realko v dunajskem notranjem mestu in bil zajedno vseučiliški docent. Leta 1863. so ga imenovali za izrednega, tri leta pozneje za rednega profesorja na vseučilišči. Leta 1865. ga je izvolila cesarska akademija za svojega pravega člana, leta 1878. pa je bil imenovan za nje podpredsednika. Tudi sicer je bil dr. Stefan na odličnih mestih. Tako je leta 1883. predsedoval mednarodni znanstveni komisiji elektriške razstave na Dunaji in leta 1885. mednarodni konferenciji za določitev normalnega tona. Leta 1876.—1877. je bil rektor dunajskega vseučilišča. — Po svojih mnogoštevilnih delih zlasti o razširjanji zvokú, o izračunjanji, polarizaciji in interferenciji svetlobe, o prevajanji toplote in zakonih magnetiškikh in elektriškikh sil si je pridobil svetovno ime. Omeniti pa je treba tudi njega slovenskega pisateljskega delovanja v »Vedeži«, »Slov. Bčeli«, »Slov. Glasnik« in »Novicah«, kjer je v mlajši dōbi priobčeval izvirne in preložene pesmi ter poučne in znanstvene spise. Imenujemo sodelno sestavke »Črno-

gora in Črnogorci« v »Slov. Bčeli« leta 1852., »Tobak« in »Gozdi« v »Novicah« leta 1854 in »Številne znamenja in sestave« v »Glasniku« leta 1858.

Dné 6. prosinca t. l. je umrl v Belem Gradu izza Vuka in Daničiča najboljši poznavatelj srbskega jezika *Jovan Bošković*. Pokojnik se je porodil v Novem Sadu leta 1833. Prve šole je zvršil doma, v višjo gimnazijo pa je hodil v Karlovcih, Budimu in Požunu. Dovoršivši gimnazijske nauke, učil se je na Dunaji poleg prava slovanske filologije, a učitelj mu je bil naš slavn Miklošič; no, največ mu je pripomoglo v poznavanju in učenju srbskega jezika občevanje z Vukom. — Ker mu pravna nauka ni ugajala, dasi jo je zvršil, pustil jo je leta 1859. in se leta 1861. napotil v Srbijo, kjer je bil najprej učitelj na gimnaziji in potem profesor srbskega jezika na veliki šoli v Belem Gradu. Na njega mesto je prišel pozneje glasoviti Daničič, ker se je Bošković leta 1871. vrnil v domovino; vlada srbska mu namreč ni bila prijazna. V Novem Sadu je prevzel uredništvo »Srpskoga Ljetopisa« in bil namestnik tajniku »Matice srpske«. — Leta 1875. se je vrnil v Beli Grad ter bil imenovan za knjižničarja narodne knjižnice in čuvarja narodnega muzeja. — Ko je Daničič odšel v Zagreb, imenovali so ga zopet za profesorja srbskega jezika na visoki šoli, katero službo je opravljal vse do lani, ko je bil imenovan za ministra prosvete in cerkvenih stvari. — Bošković je napisal mnogo jezikoslovnih razprav, kakor: »Treba li književnici, da uče svoj jezik«, »O nepotrebnim tujim rečima u srpskom jeziku«, »O staro-slovenskom jeziku«, »O sadašnjem stanju srpske gramatike«, »Nauka o jeziku i njezin zadatak« i. dr. — Uredil je lepo število »Glasnika srpskog učenog društva« in »Srpskog Ljetopisa«, v katerem so lani začela izhajati njegova »Pisma o historiji srpske književnosti«. Kot minister se je trudil sosebno mnogo, da povzdigne šolstvo v Srbiji, ali prehitela ga je nagla smrt. — o.

Dné 12. prosinca t. l. je vzela smrt Hrvatom akademiškega slikarja *Ferdinanda Quiquerna* v najlepši dobi. — Pokojnik se je porodil v Budimu leta 1847. Zvršivši v Zagrebu gimnazijo, slušal je pravo, ali skoro je pustil pravne nauke in se posvetil jedino slikarstvu, s katerim se je bavil že od svoje mladosti. Bil je v Monakovem, v Benetkah, Florenci, Rimu in Napolji, ali to je bilo kratko časa, ker mu gmotni pomočki niso dopuščali, in takó se na žalost ni mogel popolnoma spopolniti v slikarski umetnosti. — Predmete svojim slikam je jemal največ iz zgodovine, in takó so nastale slike: »Kronanje hrvaškega kralja Zvonimira«, »Smrt Matije Gubca«, »Nikola Zrinski navaljuje na Turke pri Sigetu«, »Frankopan in Zrinski v temnici«. — Vračujoč se iz Italije s svojih studij, šel je v Črno Goro, kjer je bil leto dni dvorski slikar kneza Nikole, in od onod je ponesel lepih idej iz črnogorskega življenja za svoje slike. — Med drugimi so znane njegove podobe »Kraljević Marko in njegov šarec«, »Kosovska devotka«, »Črnogorski goslar« in »Prihod Hrvatov na obalo Jadranskega morja«. — Slikal je tudi na presno v glasoviti cerkvi Marije Bistrice in kolikor mi je znano, nekoliko slik v cerkvi na Polenščaki na Štajerskem. Pokojnik, dasi je bil darovit v kompoziciji, vender se v slikarski umetnosti ni mogel popolnoma dovršiti. — Naj počiva v miru! — o.

**Listnica.** Gosp. M. V. v Z. Novi članek o »Tržačanu« je že postavljen, toda odložiti smo ga morali za prihodnjo številko. Prosimo Vas prijaznega potrpljenja! — Ogin. Jedno prihodnjič. — Naprednjak v Trstu. Z brezimnimi dopisniki se izvestno ne bomo prepirali, nikar še o takih stvareh. — Lajoš. »Tovarnar« v tej obliki ni za nas, prenaresiti ga pa tudi ne utegnemo. — Ž. Humoreske še nismo prečitali; bržkone Vam povemo svoje misli o priliki pismeno. — p. O ledenih cveticah pač ni možno reči, da so lepe »kot čar smehljajočih se lic«. Primera »srce — vrt«, na katerem cveto »upi in nade«, zdi se nam vender že prenavadna. V 3. in 4. kitici pogrešamo notranje zveze. Morda nam pošljete kaj boljšega; oblika sicer ni baš slaba.